

cesie
the world is only one creature

Eiropa
pilsoņiem

Re-Plan-Years 2014 - 2020

Aktīvas novecošanas prakse Eiropā

Šis izdevums ir daļa no ar Eiropas Komisijas atbalstu finansētā projekta

RePlay – Re-Plan-Years 2014-2020

kas norisinās PROGRAMMAS „EIROPA PILSOŅIEM”

1. DARBĪBAS: AKTĪVI IEDZĪVOTĀJI EIROPAI
punkta 2.2. „Atbalsta pasākumi” ietvaros.

Projekta numurs: 2012-3994/001-001

Īstenotājs: CESIE

Centro Studi ed Iniziative Europeo

Eiropas sadarbības departaments

Birojs: Via Roma n.94 – 90133 Palermo, Itālija

Tālrunis: +39 091 646 42 24

www.cesie.org

Publicēšanas datums: 2014. gada janvāris

Šis projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu.

Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

Re-Plan-Years 2014 - 2020

Aktīvas novecošanas prakse Eiropā

 facebook.com/replayreplan
www.replay-project.eu

Projekta numurs: 2012-3994/001-001

Saturs

Pateicības	4
Ievads	5
Projekts	6
Tēmas apskats	8
Labā prakse	10
• <i>Door to Store</i>	12
• <i>ASLECT – Active Seniors Learn, Educate, Communicate and Transmit</i>	15
• <i>SECOT “Senior Volunteer Business Assessment”</i>	18
• <i>“Senior, piedalies!” / “Senior participate!”</i>	20
• <i>ECIL – The Development of a European Certificate in Intergenerational Learning</i>	22
• <i>ALCE - Appetite for Learning comes with Eating</i>	26
Jaunā programma „Eiropa pilsoņiem” 2014 - 2020	30
I. <i>Pamatinformācija</i>	30
II. <i>Jaunās programmas uzbūve</i>	32
III. <i>Dotāciju piešķiršanas kritēriji visiem pasākumiem</i>	40
Padomi un ieteikumi nākamajiem ES dotāciju pretendentiem	44
Secinājumi	47
Tīmekļa avotu bibliogrāfija	48
Partnerība	49

Pateicība

Šī bukleta autori ir Letīcija Portere (Letizia Portera), Rošnara Korbija (Roshnara Corby) un Džuzepe la Farina (Giuseppe La Farina).

Mēs vēlamies pateikties saviem sadarbības partneriem, kuri bija aktīvi iesaistīti šīs publikācijas satura izstrādē un visā projekta gaitā, proti: Blendi Dibram (Blendi Dibra) un Saimiram Bekviragam (Saimir Beqiraga) (IRSH no Albānijas), Karlam Donertam (Karl Donert) (EUROGEO no Beļģijas), Fiorentīnai Poulli (Fiorentina Poulli) (LCEducational no Kipras), Annai Ditai (Anna Ditt) (ALDA no Francijas), Nebošjam Zaharieski (Nebojsa Zaharieski) un Laslo Kocsisam (Laszlo Kocsis) (YAT no FYROM), Ievai Upeslejai (Pozitīvā Doma no Latvijas), Andžejam Bialko (Andrzej Bialko) un Violetai Sosniakai (Wioletta Sosniak) (MULTIKULTURA no Polijas), Arianai Vakaretu (Ariana Vacaretu) (ACNER no Rumānijas), Joakimam Aikviabellam (Joaquim Aiguabella) (GES no Spānijas), Deborai Fodždenai (Deborah Fogden) un Markam Mičelam (Mark Mitchell) (Community Action Dacorum kopiena no Lielbritānijas).

Bukleta panākumu pamatā bija viņu ieguldījums un ieinteresētība katrā projekta posmā.

Levads

Novecošana ir viena no lielākajām Eiropas sabiedrību sociālajām un ekonomiskajām problēmām 21. gadsimtā. Tā ietekmēs visas ES valstis un daudzas politikas jomas.

Līdz 2025. gadam vairāk par 20% no visiem eiropiešiem būs 65 gadus veci vai vecāki, viņu vidū būs ievērojami pieaudzis to cilvēku skaits, kuri būs vecāki par 80 gadiem¹.

Eiropai ir pietiekami daudz iespēju, lai kļūtu par pasaulē vadošo reģionu inovatīvu risinājumu ziņā. Tā kā aktīva un veselīga novecošana ir visām Eiropas valstīm kopēja problēma, Eiropai ir izdevība pierādīt sevi kā pasaules mēroga līderi, kas spēj šai problēmai nodrošināt inovatīvus risinājumus.

Eiropas Savienība ir atzinusi novecošanas jautājuma svarīgumu, veicinot dažādus pasākumus šās politikas jomā².

Viens no svarīgākajiem soļiem, kas veikts, lai atzītu vecumam draudzīgas Eiropas reklamēšanas nozīmi, ir 2012. gada pasludināšana par Eiropas gadu aktīvai novecošanai un paaudžu solidaritātei³. Tas bija lielisks pamats, lai izvērtētu faktu, ka, lai arī gados vecākiem pilsoņiem un organizācijām ar ES finansētu programmu un iniciatīvu starpniecību ir pieejams liels daudzums dažādu iespēju, daudzi no viņiem nezina par dažādajām iespējām vai arī viņiem nav skaidrības, kur par tām atrast informāciju.

2013. Eiropas pilsoņu gads⁴ tagad sniedz ideālu struktūru šā procesa tālākam atbalstam.

---

¹ http://ec.europa.eu/health/ageing/policy/index_en.htm.

² *Pilnīgs pārskats par ES noteiktajiem politikas pasākumiem un iniciatīvām „Aktīvas vecumdienas un paaudžu solidaritāte: Eiropas Savienības statistisks portrets”, 2012. gads, 9.-12. lpp., pieejams: „Active ageing and solidarity between generations, a statistical portrait of the European Union”, 2012., 9-12 lpp., pieejams http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-EP-11-001/EN/KS-EP-11-001-EN.PDF.*

³ Lēmums Nr. 940/2011/ES, pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32011D0940:EN:NOT>.

⁴ Lēmums Nr. 093/2012/ES, pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32012D1093:EN:NOT>

Projekts

RePlaY projekta⁵ ideja dzima, apvienojot ES 2012. un 2013. gadā konstatētās prioritātes, kuru galvenā uzmanība tika pievērsta dažādiem savstarpēji saistītiem jautājumiem:

- aktīva novecošana un starppaaudžu dialoga veicināšana, stiprinot gados vecāku pilsoņu lomu ES;
- ar aktīvu novecošanos saistītu zināšanu, prasmju, pieredzes un labās prakses apmaiņa un starppaaudžu dialogs starp pieredzējušām organizācijām, kuras darbojas ES sadarbības jomā;
- tādu organizāciju veikspējas stiprināšana, kurām nav pieredzes ES finansētu projektu apguvē, bet kuras vietējā līmenī veicina aktīvu novecošanos un starppaaudžu dialogu;
- 2014.-2020. gada programmas „Eiropa pilsoņiem” ieviešana – finansēta iespēja izstrādāt jaunus Eiropas projektus, veicinot gados vecāku pilsoņu iekļaušanu un dalību sabiedrības dzīvē.

Vai šis buklets ir paredzēts man?

Šis buklets ir 11 projekta partneru sadarbības rezultāts. 2013. gada maijā, RePlaY InfoShare laikā, viņi visi tikās Palermo (Itālijā), kur dalījās pieredzē, kas saistīta ar aktīvu novecošanos un starppaaudžu dialogu un kas bija daļa no viņu organizācijas darba un/vai ko viņi zināja un uzskatīja par šādas pieredzes apmaiņas vērtu. Tajā pašā laikā partneri apsprieda vadlīnijas un ieteikumus, kas varētu noderēt, sniedzot padomus un idejas asociācijām un institūcijām, kuras strādā ar gados vecākiem ļaudīm. Noslēgumā viņi analizēja priekšlikumu jaunajai 2014.–2020. gada programmai „Eiropa pilsoņiem”.

⁵ Pārplānošanas gadi 2014.-2020., programma „Eiropa pilsoņiem”, 1. daļa, 2.2. pasākums, <http://www.replay-project.eu/>

Rezultātā bukletam ir noteikti šādi galvenie mērķi:

- RePlaY konsorcijs kompetences un zināšanu apmaiņa aktīvas pilsonības, aktīvas novecošanas un starptautiskā dialoga jomā, apkopojot šajā jomā gūto labo pieredzi;
- iepazīstināšana ar 2014.–2020. gada programmu „Eiropa pilsoņiem” kā ar vienu no programmām, kurā iespējams pieteikties Eiropas pilsoņu iesaistīšanu veicinošu projektu izstrādāšanai;
- sniegt padomus un ieteikumus organizācijām, kuras vēlētos izstrādāt ES sadarbības projektus.

Tādēļ, ja jūs:

- esat ieinteresēti aktīvas novecošanas, starppaaudžu dialoga un gados vecāku cilvēku iesaistīšanas sabiedrībā veicināšanā;
- vēlētos izstrādāt Eiropas projektus, veicinot aktīvu pilsonību, bet nezināt, kā sākt;
- meklējat jaunas idejas un ieteikumus darbam ar gados vecākiem cilvēkiem un/vai starppaaudžu dialoga stiprināšanai;
- vēlētos uzzināt vairāk par vienu no vispiemērotākajām un vienkāršākajām programmām aktīvas pilsonības veicināšanai:

Sākam lasīt!
Šis buklets paredzēts tieši
jums!

Tēmas apskats

Ko nozīmē aktīva novecošana?

„Aktīva novecošana ir process, kurā tiek optimizētas veselības, piedalīšanās un drošības iespējas, lai, cilvēkiem novecojot, uzlabotu dzīves kvalitāti”⁶.

Aktīvas novecošanas mērķis ir veicināt ideju par gados vecākiem pilsoņiem kā sabiedrības daļu gan no profesionāla, gan personiska viedokļa, aktīvi piedaloties un esot iespējami neatkarīgiem. ES tiecas sekmēt šo potenciālu šādās jomās⁷:

Nodarbinātība Gados vecāki iedzīvotāji ir īpaši neaizsargāti pret nesenajiem, ar ekonomisko krīzi saistītajiem notikumiem. Vienlaikus ar vispārējo dzīves ilguma paaugstināšanos, kas izraisa vēlāku pensionēšanās vecumu, tas nozīmē, ka daudz cilvēku pirmspensijas gados baidās palikt bez darba.

Piedalīšanās sabiedrības dzīvē Aiziešana pensijā daudziem gados vecākiem cilvēkiem var būt grūts posms, kas rada nederīguma sajūtu un nošķirtību no sabiedrības. ES vēlas nodrošināt, lai tiktu atzīts gados vecāku cilvēku ieguldījums, ko tie snieguši gan strādājot savā profesijā, gan kā brīvprātīgie, tajā pašā laikā radot atbalstošākus apstākļus viņu darbībai.

Neatkarīgs dzīvesveids Kad gados vecāku iedzīvotāju fiziskajā un emocionālajā stāvoklī notiek dažas nelielas izmaiņas, viņi bieži vien uz kādu laiku saglabā savu neatkarību. Aktīva novecošana ļauj cilvēkiem pašiem rūpēties par savu dzīvi un novecot ar cieņu.

Solidaritāte paaudžu starpā Šķiet, ka mūsdienu Eiropas sabiedrībā gados jauniem un vecākiem cilvēkiem ir maz iespēju satikties un

⁶ Pasaules Veselības Organizācijas definīcija, pieejama http://www.who.int/ageing/active_ageing/en/

⁷ Plašāku informāciju skatiet: http://bookshop.europa.eu/is-bin/INTERSHOP.enfinity/WFS/EU-Bookshop-Site/en_GB/-/EUR/ViewPublication-Start?PublicationKey=KE3212224.

apmainīties idejām, zināšanām un resursiem – šādas iespējas varētu uzlabot sociālo kohēziju. Lisabonas līgumā starppaaudžu solidaritāte tika uzskatīta par prioritāti, kas jāveicina, izmantojot dažādus kanālus, piemēram, plašsaziņas līdzekļus, sabiedrības izglītošanu un pilsonisko sabiedrību.

Veidojot Eiropā vecumam draudzīgu sabiedrību, ļoti svarīga ir to dažādo ieinteresēto pušu loma, kuras vietējā līmenī sekmē gados vecāku iedzīvotāju aktīvu pilsonību. Tomēr vienmēr ir svarīgi atbalstīt šos vietējos aktīvistus un palīdzēt pārvērst viņu idejas konkrētā darbībā.

---

⁸ 3.3. pantā solidaritāte starp paaudzēm minēta kā viens no galvenajiem Eiropas Savienības mērķiem ceļā uz Eiropas pilsoņu labklājības veicināšanu: „Tā (Savienība) apkaro sociālo atstumtību un diskrimināciju un veicina sociālo taisnīgumu un aizsardzību, sieviešu un vīriešu līdztiesību, paaudžu solidaritāti un bērnu tiesību aizsardzību”.

Labā prakse

Šajā nodaļā jūs atradīsiet labās prakses paraugus, kurus var izmantot kā idejas projektu izstrādē, lai veicinātu aktīvu novecošanos un starppaaudžu dialogu.

„Labā prakse ir paraugprojekts, kas ar savām aktivitātēm un rezultātiem ir pozitīvi ietekmējis sistēmas un prakses un kuru ir vērts nodot tālāk jauniem lietotājiem vai organizācijām un izmantot dažādos kontekstos un vidēs.”⁹

Ir daudz iemeslu, kādēļ labās prakses izmantošana ir izcila doma, it īpaši Eiropas kontekstā. Tā palīdz ātrāk un efektīvāk sasniegt mērķus, sniedzot darbiniekiem vispārēju pamatu, uz kura veidot savas aktivitātes un palīdzēt apmainīties ar metodēm un pozitīviem rezultātiem starp partneriem Eiropas un starptautiskā līmenī. Izmantojot labo praksi, var panākt jebkādu potenciālu uzlabojumus, sākot ar nelieliem soļiem uz priekšu līdz pat izšķirošiem panākumiem.

Replay projektā labās prakses veicināšana ir viens no veidiem, kā paaugstināt darbu ar gados vecākiem iedzīvotājiem kvalitāti un stiprināt organizācijas visā Eiropā, tādējādi paaugstinot informētību par šiem jautājumiem un sekmējot Eiropas sadarbību šajā jomā.

Tālāk minētās prakses ir atlasījuši RePlaY partneri, jo tās ir uzskatāmas par īpaši interesantām, lai uzlabotu sadarbību aktīvas novecošanas un starppaaudžu dialoga jomā.

Pirms sākt lasīšanu, jāatceras, ka ir dažas lietas, kuras vērts paturēt

---

⁹ EAK Terminu vārdnīca.

prātā, ja tiek apsvērta labās prakses izmantošana:

- Vai šai praksei ir jēga attiecīgajā kontekstā? Vai to var pielāgot vietējai realitātei?
- Vai tā ir piemērota jūsu projekta konkrētajiem mērķiem, nevis tikai atbilst vispārīgiem jautājumiem?
- Vai jūsu organizācijai ir pieejami vajadzīgie resursi?
- Vai šī prakse atbilst jūsu organizācijas filozofijai un vispārējai uzbūvei?
- Vai tā ir ekonomiska?

Nenovērtējiet nevienu no šiem aspektiem par zemu!

Labā prakse nedarbojas pati no sevis!

Nosaukums	Door to Store
Atrašanās vieta/ ģeogrāfiskais pārklājums	Dekorumas pilsētiņa, Hertfordšira (Lielbritānija)
Partneri	Hertfordširas grāfistes padome
Kopsavilkums	<p>Tā kā Dekorumas apvidū ir nepietiekams sabiedriskais transports un vērojama gados vecāku cilvēku izolācija, pastāv nepieciešamība palīdzēt cilvēkiem piekļūt sabiedriskiem un privātiem pakalpojumiem un ēkām.</p> <p>Door to Store ir iepirkšanās pakalpojums vecākiem cilvēkiem un cilvēkiem ar fizisku invaliditāti vai maņu orgānu traucējumiem, kuriem ir grūti lietot sabiedrisko transportu, lai dotos iepirkties. Ar pakalpojuma palīdzību, izmantojot pieejamu mikroautobusu, cilvēkus uzņems viņu mājās un aizvedīs uz vietējo lielveikalu. Brīvprātīgie palīgi palīdzēs iedzīvotājiem iepirkties un nest iepirkumus. Pakalpojums cilvēkiem sagādās iespēju saglabāt neatkarību viņu mājās, kā arī izdevību izkļūt no mājas, satikt jaunus draugus un izbaudīt kādu dzērienu vai kārumu lielveikala kafējnīcā. Tiek nodrošināta arī informācija par veselīgu ēšanu un ieteiktas ēdienu pagatavošanas receptes. Izmaksas par braucienu turp un atpakaļ vienam cilvēkam ir četras sterliņu mārciņas.</p>

Mērķgrupas

Gados vecāki iedzīvotāji un iedzīvotāji ar fizisku invaliditāti vai maņu orgānu traucējumiem.

*Metodoloģiskā
pieeja*

Tika veikta sākotnēja cilvēku transporta vajadzību izpēte, izmantojot sarunas klātienē, tālruņa zvanus un aptaujas. Pēc tam, kad bija noteiktas potenciālās vajadzības ciematā, tika veikta plašāka izpēte, sazinoties ar sabiedrības grupām un indivīdiem un lūdzot piedalīties ar saviem ieteikumiem pakalpojuma projekta izstrādē.

Izmantojot šo informāciju, tika izstrādāts pakalpojums, kas atbilstu lietotāju vajadzībām un prasībām attiecībā uz nedēļas dienu, konkrēto laiku šajā dienā un apmeklējamo lielveikalu. Pēc tam tika izpildīts pilotpakalpojums, kas pēc sešiem mēnešiem tika novērtēts, lai varētu pārskatīt, kā darbojas izstrādātais plānojums.

*Ietekme un
inovācija*

Lietotāji šo kopienas transporta pakalpojumu uzskata par savu saikni ar dzīvi. Bez tā daudzi cilvēki turpinātu justies izolēti un nespētu piekļūt sabiedriskām vietām vai pakalpojumiem. Pakalpojuma rezultātā cilvēki spēj ilgāku laiku savās mājās saglabāt neatkarību un, pateicoties sociālo kontaktu pieaugumam, uzlabojas viņu veselība un garīgā labsajūta. Turklāt tas pozitīvi ietekmē arī

brīvprātīgos, kuri nodrošina šos pakalpojumus, gan tādēļ, ka parasti tie ir gados vecāki cilvēki, gan tādēļ, ka viņiem ir vairāk brīvā laika. Strādājot kā brīvprātīgie, šie cilvēki saglabā savu fizisko aktivitāti un veselību un aktīvi iesaistās savās kopienās.

Gūtās mācības

Šā pakalpojuma plānam jāatbilst lietotāju vajadzībām, tādēļ daudz laika un enerģijas jāiegulda sākotnējā izpētes fāzē. Jo vairāk ieinteresēto pušu tiek iesaistītas atgriezeniskās saites sniegšanā, jo vairāk tiek uzlabots projekta plānojums.

Svarīgi, lai būtu pietiekams skaits brīvprātīgo, kas vadītu mikroautobusu un palīdzētu lietotājiem iepirkties un nest somas brauciena laikā.

Regulāri jāpublicē informācija par pakalpojumu un tas jāreklamē, izmantojot dažādus informācijas kanālus, piemēram, sabiedriskās ēkas, ciematos izliktu un mutisku informāciju.

*Kontaktpersona
vai saistītā tīmekļa
vietne*

Debora Fodždena (Deborah Fogden)
www.communityactiondacorum.org.uk

Nosaukums

ASLECT – Active Seniors Learn, Educate, Communicate and Transmit

Atrašanās vieta/
ģeogrāfiskais
pārklājums

Sešas Eiropas valstis: Rumānija, Bulgārija, Itālija, Turcija, Vācija, Austrija.

Partneri

Profesionālās apmācības centrs kultūras jomā (Rumānija); Integra Association (Bulgārija); Amitie Srl (Itālija); Eđitimve Gençlik Çalıřmaları Enstitüsü Derneđi (Turcija); ISIS – InstitutfürSozialeInfrastrukturGbR (Vācija); INMAD – Internationales Institut für Managing Diversity (Austrija).

Kopsavilkums

Globalizācijas un demogrāfisko pārmaiņu laikā ir svarīgi pievērst uzmanību gados vecāku cilvēku īpašajām spējām. Pamatojoties uz zināšanām kas jau apkopotas citos Eiropas projektos, ASLECT mērķis bija radīt apstākļus, kuri varētu veicināt aktīvu senioru vispārējo integrāciju kultūras un sociālajā dzīvē, kā arī izglītības sistēmā. It īpaši darbam ar aizrautīgiem senioriem jāapmāca kultūras un izglītības iestādes.

ASLECT raugās uz senioriem gan kā uz mācību resursiem, gan kā uz labuma saņēmējiem, tomēr kultūras organizācijām jāstiprina viņu spējas, attiecīgi pret viņiem izturoties, atbalstot un veicinot vietējās kopienās viņu integrāciju aktīvu iedzīvotāju vidū.

ASLECT izraudzījās 15 labās prakses piemērus senioru iesaistīšanai izglītības un kultūras dzīvē un izstrādāja apmācību materiālus, lai palīdzētu kultūras jomas profesionāļiem strādāt ar senioriem un izstrādāt ar viņiem izglītojošas, senioriem paredzētas programmas.

Mērķgrupas

Gados vecāki cilvēki un organizācijas, kuras ar viņiem sadarbojas (valsts un privātas struktūras); profesionāļi no kultūras un izglītības organizācijām; pētnieki un lēmumu pieņēmēji izglītības, kultūras un sociālo pakalpojumu jomās.

Metodoloģiskā pieeja

Projektā galvenā uzmanība ir pievērsta Eiropas sadarbības iepriekšējo rezultātu izmantošanai. Konsorcijs meklēja tādas pieejas, kurās iekļauti seniori kā apmācāmie tradicionālā veidā un iekļauta senioru pieredzes, prasmju un kompetences aktīva izmantošana, piedāvājot viņiem apmācību vadītāja/eksperta lomu. Apmācot par 50 gadiem vecākus kultūras un izglītības jomas seniorus, tika izmantoti materiāli un mācību pieredze, apvienojot to ar labās prakses piemēru apkopojumu. Tie tika ņemti vērā, izstrādājot ieteikumus lēmumu pieņēmējiem kultūras, izglītības un sociālo pakalpojumu jomā.

Ietekme un inovācija

Projekta ietvaros veiktās publikācijas sniedz

Gūtās mācības

*Sagatavotā
informācija
(ja tāda ir)*

*Saisītā tīmekļa
vietne*

praktiskas idejas par pasākumu veidošanu, iesaistot seniorus un nodrošinot prasmju un zināšanu tālāknodošanu, veidojot senioriem atbilstošas mācību vides un radot iespējas dalīties ar savām zināšanām un pieredzi ar jaunākajām paaudzēm.

Seniori ir gan izcili skolnieki, gan skolotāji. Mums jārada iespējas labākai senioru dalībai izglītībā un kultūrā.

Publikācija „Ceļā uz senioru labāku dalību izglītībā un kultūrā”

www.aslect.eu

<p>Nosaukums</p>	<h2>SECOT - "Senior Volunteer Business Assessment"</h2>
<p>Atrašanās vieta/ ģeogrāfiskais pārklājums</p>	<p>Barselona (Spānija)</p>
<p>Partneri</p>	<p>Katalonijas autonomās valdības Darba departaments.</p>
<p>Kopsavilkums</p>	<p>SECOT ir 1995. gadā kā sabiedriska organizācija deklarēta bezpeļņas asociācija, kuras biedri ir pensionējušies, pirmspensijas vecuma vai aktīvi kvalificēti profesionāļi, kuri nesavtīgi piedāvā jauniem profesionāļiem savas zināšanas un prasmes uzņēmējdarbības vadībā.</p> <p>SECOT piedāvā bijušajiem profesionāļiem un vadītājiem iespēju joprojām būt aktīviem un izstrādāt senioru brīvprātīgo uzņēmējdarbības konsultāciju uzdevumus, kas tiek izstrādāti saskaņā ar stingru ētikas kodeksu un konfidencialitāti.</p> <p>Tajā pašā laikā tā pievēršas to jauno uzņēmēju vajadzībām, kuri vēlas gūt labumu no pieredzējušiem darbiniekiem, bet kuriem trūkst ekonomisko resursu, lai saņemtu specializētu uzņēmumu sniegtu vērtējumu vai konsultācijas.</p> <p>Katalonijā šajā asociācijā ir iesaistījušies vairāk</p>

Mērķgrupas

Ietekme un inovācija

Gūtās mācības

Kontaktpersona vai saistītā tīmekļa vietne

nekā 250 senioru. Atkarībā no katra gadījuma un saņemtās konsultācijas viņi izveido darba grupas, ņemot vērā uz SECOT atnākušo uzņēmēju konkrētās vajadzības, lai varētu sniegt augsti kvalificētus vērtējumus.

Jauni uzņēmēji, kuri vēlas gūt labumu no pieredzējušiem darbiniekiem, bet kuriem trūkst ekonomisko resursu, lai saņemtu specializētu uzņēmumu sniegtas konsultācijas.

Katalonijā SECOT darbojas jau vairāk nekā 20 gadus, katru gadu vidēji saņemot vairāk par 420 vērtējumu un konsultāciju pieprasījumu.

Senioru zināšanas un prasmes ir bagātības avots. Palīdzot viņiem joprojām justies sabiedrībai „noderīgiem”, tiek palīdzēts cīnīties ar vientulības izjūtu. Nospraustie mērķi ir panākami ar lietotājiem piemērotiem padomiem.

Ramons Brugada Bravjera (Ramon Brugada Baviera), Adjunt Direcció Comercia
www.secot.cat

Nosaukums	"Senior, piedalies!" / "Senior participate!"
Atrašanās vieta/ ģeogrāfiskais pārklājums	Latvija
Partneri	Jelgavas Pensionāru biedrība un Latvijas Pensionāru federācija. Projektu finansē Eiropas Sociālais Fonds.
Kopsavilkums	<p>Projekta mērķis bija panākt aktīvu un kvalitatīvu pensionāru biedrību dalību lēmumu pieņemšanas procesos, stiprinot valsts un reģionālo pensionāru organizāciju sadarbību un veiktspēju attiecībā uz ES noteiktajiem pilsoņu līdzdalības principiem. Galvenie pasākumi bija semināri par pensionāru dzīves kvalitāti Latvijā, sociālo un veselības aizsardzību un sociālo palīdzību, apmācības kurss „IT un saziņas prasmes kvalitatīvai līdzdalībai lēmumu pieņemšanas procesā”, pieredzes apmaiņa Latvijas Saeimā un Ministru kabinetā, brauciens uz Poliju un darbs ekspertu grupās. Projekta rezultātā izstrādāta rokasgrāmata „Zini savas tiesības”. Projekta pasākumi un rezultāti tika prezentēti četros reģionālos semināros visā Latvijā.</p>
Mērķgrupas	Vecāka gadagājuma cilvēki Latvijā

*Metodoloģiskā
pieeja*

Semināri, apmācību kurss, pieredzes apmaiņa Latvijā un Polijā, ekspertu grupas, rokasgrāmata par senioru tiesībām un informācijas izplatīšanas semināri dažādos Latvijas reģionos.

*Ietekme un
inovācija*

Projektā tika iekļauts plašs, senioriem paredzēts pasākumu loks un tika izstrādāta pirmā visaptverošā rokasgrāmata par senioru tiesībām. Projekta laikā tika izstrādātas iniciatīvas senioru sociāli ekonomiskajai interešu aizstāvībai 2013.–2017., kas tika iesniegtas Saeimai un Prezidenta kancelejai, kā arī tika izveidota Sadarbības padome un izveidota sadarbība ar Labklājības ministriju un Veselības ministriju.

Gūtās mācības

Seniori var būt aktīvi, uzņemties iniciatīvu un aizsargāt savas tiesības valsts līmenī.

*Sagatavotā
informācija
(ja tāda ir)*

Rokasgrāmata „Zini savas tiesības”

*Saistītā tīmekļa
vietne*

www.pensionari.lv

Nosaukums

ECIL – The Development of a European Certificate in Intergenerational Learning

Atrašanās vieta/
ģeogrāfiskais
pārklājums

Eiropa

Partneri

Betas Džonsones Fonds (Lielbritānija), Slovēnijas trešās paaudzes universitāte (Slovēnija), Granādas Universitāte (Spānija), Encell – Valsts mūžizglītības centrs (Nīderlande) un Paaudžu asociācija (Bulgārija).

Kopsavilkums

Visā Eiropā vairāku partneru izstrādātu starppaaudžu mūžizglītības apmācību pieeju apkopojuma testēšana.

Apmācību moduļu pamatkomplektā ietilpst: Setul de bază de module de formare constă în:

- Iepazīstināšana ar starppaaudžu praksi
- Paaudžu satuvinašana
- Sākums un nobeigums: starppaaudžu prakses vērtējums

Šā procesa laikā tika testēta materiālu nozīme plašākā Eiropas kontekstā.

Darba burtnīcas struktūru veidoja, ņemot par pamatu mācību pasākumus un iekļaujot uzdevumus vai rakstiskus vingrinājumus, kas saistīti ar apgūvējamā profesionālo praksi, tādējādi demonstrējot pilnveidotās kompetences apguvi un starppaaudžu mācību programmu

izpratni.

Darba burtnīcā iekļauti arī tiešsaistē veicami vingrinājumi, kurus lietotāji var izmantot, lai pārbaudītu savu izpratni par principiem, tostarp kā mācību rīkus izmantojot konkrētu gadījumu izpēti un atsauču avotus, bet tajā atrodamas arī saites uz tīmekļa semināriem un vizuālo mediju resursiem, sniedzot daudzveidīgus mācību materiālus.

Testēšanas tīmekļa platformā tiešsaistē pieejama darba burtnīca, kā arī izveidota tērzēšanas telpa gan grupu diskusijām, gan ideju apmaiņai un privātām pārrunām starp apmācāmajiem un viņu konsultantiem. Četrās testēšanas valstīs tika noteikti konsultanti, kas nodrošina atbalstu tiešsaistē un izskata apmācāmo vērtējamus uzdevumus. Tiešsaistes kursus testēja ne mazāk par desmit lietotāju katrā no četrām partnervalstīm. Tika izmēģināti vairāki piegādes paņēmieni un materiāli tika apvienoti tālmācības komplektā.

Mērķgrupas

- Izglītības darbinieki
- Jaunieši
- Gados vecāki iedzīvotāji
- Brīvprātīgo kopiena
- Ģimenes

*Metodoloģiskā
pieeja*

- Interaktīvas mācīšanās un pasākumu izpēti;

- Četrās valstīs izpildīta apvienota apmācību programma un piegādes metodoloģija, izmantojot interaktīvus testētājus ar potenciāliem gala lietotājiem;
- Potenciālo konsultantu iesaistīšana, lai palīdzētu izstrādāt apmācības tālmācības pakotnes veidā;
- Apmācību materiāla apstiprināšana, izmantojot gan iekšēju, gan neatkarīgu vērtēšanu un sagatavojot pārveidotu apmācību materiālu komplektu pārbaudēm tiešsaistē.

Arvien vairāk tiek atzīta nepieciešamība izmantot arodapmācībā starppaaudžu pieeju, izpētot dažādu apmācāmo grupu prasmes, attieksmi un kompetences. Tomēr līdz šim nav bijis sistemātisks mēģinājums izstrādāt strukturētas, akreditētas mācību programmas, it īpaši šo programmu profesionālai īstenošanai.

Šis apmācību kurss piedāvā pieejamu un efektīvu apmācību kā daļu no pieejas nepārtrauktai profesionālai attīstībai, rezultātā radot tādas organizācijas, kopienas un infrastruktūras, kas cilvēkiem sniedz iespēju būt ekonomiski veiksmīgiem un pozitīvi novecot neatkarīgi no tā, kāds ir viņu dzīves gājuma konteksts.

Gūtās mācības

- Kā starppaudžu mācīšanos integrēt mūžizglītības procesā
- Cik svarīga ir gados vecāku cilvēku kvalifikācija viņu jaunajiem uzdevumiem
- Kā veicināt gados vecāku cilvēku sociālo līdzdalību
- Kā palīdzēt, lai viņi būtu sagatavoti saviem jaunajiem uzdevumiem kā novecojošs darbaspēks

*Sagatavotā
informācija
(ja tāda ir)*

- Darba burtnīca par starppaudžu pieejām mūžizglītībai
- Ilgtspējīga tīmekļa zona, kas saistīta ar Eiropas mēroga resursu bibliotēku

*Kontaktpersona
vai saistītā tīmekļa
vietne*

Simona Hristova – Izpilddirektore, „Paudžu asociācija”

www.ecileu.eu

Nosaukums

ALCE - Appetite for Learning comes with Eating

Atrašanās vieta/
ģeogrāfiskais
pārklājums

5 Eiropas valstis: Itālija, Lielbritānija, Austrija, Francija, Lietuva.

Partneri

CESIE (Itālija), Merseyside Expanding Horizons (Lielbritānija), Verein Multikulturell (Austrija), Élan Interculturel (Francija), Senioru iniciatīvas centrs (Lietuva).

Kopsavilkums

ALCE galvenie uzdevumi:

- veicināt ar uzturu saistītā nemateriālā mantojuma tālāknodošanu no vecākās paaudzes jaunajai paaudzei;
- veicināt to vietējo un migrantu sieviešu kultūras apmaiņu, kuras cieš no dažāda veida diskriminācijas, un atbalstīt viņu ēdiena gatavošanas iespējas;
- iepazīties ar viņu prasmēm un zināšanām apmācību perioda laikā, pamatojoties uz neformālām izglītības metodēm.

Dalībnieki tika iesaistīti semināru posmā, kura laikā viņi apmainījās ar savu kultūras pieredzi un pilnveidoja savas zināšanas un prasmes.

Galvenais projekta rezultāts ir pavārgrāmata ar visu dalībnieku tradicionālajām receptēm, dabiskajiem ārstnieciskajiem līdzekļiem un apvienotām receptēm (apvienotas sastāvdaļas

Mērķgrupas

no dažādu kultūru virtuves). Turklāt viņi katrā partnerības pilsētā organizēja ar uzturu saistītu kultūras pasākumu.

Pirmo mērķgrupu veidoja jaunas migrantu sievietes vecumā no 18 līdz 40 gadiem un vietējās sievietes, kuras bija vecākas par 60 gadiem. Abas grupas dzīvo nelabvēlīgos ekonomiskos un sociālos apstākļos. Otru mērķgrupu pārstāvēja apmācību vadītāji, kuri apmācīja sievietes grupas.

Apmācību vadītāji nostiprināja savas profesionālās spējas darbā ar cilvēkiem, kuri cieš no diskriminācijas.

Metodoloģiskā pieeja

Metodoloģiskās pieejas pamatā bija neformālā izglītība. Tika pilnveidoti pasākumi pieaugušajiem apmācāmajiem un tajos galvenā uzmanība tika pievērsta starppaaudžu un starpkultūru saziņai.

Apmācību procesā izšķiroša nozīme bija vietējo migrantu uzņemšanas centru iesaistīšanai, jo, pateicoties viņiem, projekta koordinatori varēja sazināties ar migrantu sievietēm, kuras bija jāiesaista praktiskajos semināros.

Ietekme un inovācija

Vairākums dalībnieku nostiprināja savas saziņas prasmes un kultūras zināšanas.

Inovatīvā aspekta pamatā bija nosacījums, ka tika pulcinātas sievietes ne tikai no dažādām

paaudzēm, bet arī no atšķirīgām kultūrām. Šī kombinācija bagātināja tādu dažādu kontekstu apmaiņu, kuri parasti nebūtu satikušies un kopā sadarbojušies.

Otrs inovatīvais aspekts attiecas uz apmācītājiem. Šā aspekta mērķis bija pilnveidot viņu prasmes un spējas darbā ar cilvēkiem no dažādām paaudzēm un kultūrām.

Gūtās mācības

Ņemot vērā jaunās paaudzes zināšanu trūkumu par nemateriālo mantojumu, šis projekts deva iespēju gados jaunām un vecākām sievietēm labāk saprast viņu pašu tradīcijas un radīt iespējas to tālāk nodošanai.

Sagatavotā informācija (ja tāda ir)

ALCE pavārgrāmata

http://www.appetiteforlearning.eu/download/alce_book/alce_book_en.pdf

Aktīvas mācīšanās apmācību kursa vadlīnijas

http://www.appetiteforlearning.eu/download/altc_guidelines_english.pdf

Kontaktpersona vai saistītā tīmekļa vietne

Maja Brkusanina (Maja Brkusanin), projekta vadītāja

maja.brkusanin@cesie.org

www.appetiteforlearning.eu

Papildu piezīmes

Vairākums Eiropas valdību uzskata iedzīvotāju novecošanos par svarīgāko problēmu, kas jāatrisina tuvāko gadu laikā. It īpaši tā jāatzīmē kā viens no faktoriem, kas varētu apdraudēt valsts ekonomikas stabilitāti, ņemot vērā pieaugošos izdevumus, kas valstij jānodrošina, lai sniegtu sociālo aprūpi un veselības aprūpes pakalpojumus arvien lielākam gados vecāku cilvēku skaitam. Iepriekšējās lapās ir parādīti labās prakses piemēri, kuru mērķis ir iedrošināt cilvēkus skatīties uz iedzīvotāju novecošanas problēmu no cita skatpunkta. Protams, tas nav viegli, tomēr, lai to pozitīvi atrisinātu, jāiesaista un jāizmanto tas, ko gados vecāki cilvēki joprojām var sniegt mūsu sabiedrībai.

Trīs noslēdzošie padomi:

Jums nav jāizgudro ritenis no jauna! Vispirms iepazīstieties ar to, kas jau paveikts. Pirmais solis uz panākumiem ir ņemt vērā mācības, kas iegūtas iepriekšējos projektos.

Paraugieties visapkārt! Iespējams, ka tur ir jauni „dārgumi”, kas gaida, lai tos atklātu.

Strādājiet ar vecākiem cilvēkiem, nevis tikai vecāku cilvēku labā!

Jaunā 2014.-2020. gada programma

„Eiropa pilsoņiem”¹⁰

I. Pamatinformācija

Jaunā 2014.-2020. gada programma „Eiropa pilsoņiem” ir gara sarunu procesa un domu apmaiņas starp dažādām ieinteresētām pusēm rezultāts.

2007.–2013. gada programmas „Eiropa pilsoņiem” starpposma novērtējuma ziņojums¹¹, ko Eiropas Komisija sagatavoja 2010. gadā, piedāvāja pirmo iespēju apsvērt iepriekšējās programmas priekšrocības un trūkumus. No vienas puses, tajā tika norādīta neapšaubāma pievienotā vērtība, ko mēroga un apjoma ziņā sasniegušas programmas atbalstītās organizācijas, bet, no otras puses, tajā tika uzsvērtas nepilnības attiecībā uz budžetu, projektu īstenošanu un iepazīstināšanu ar rezultātiem.

Vienlaikus tika organizētas virkne konsultatīvu tikšanos, iesaistot jaunās programmas izstrādē pilsoniskās sabiedrības organizāciju pārstāvjus un citas ieinteresētās puses¹².

2011. gada decembrī oficiāli pieņēma „Priekšlikumu Padomes Regulai par programmas „Eiropa pilsoņiem” izveidi laika posmam no 2014. līdz 2020. gadam¹³. Komisijas priekšlikumā tika ieteikts

---

¹⁰ Šajā nodaļā iekļautā informācija ir derīga bukleta sarakstīšanas brīdī (30.11.2013.).

¹¹ Ziņojuma pilns novērtējums pieejams http://ec.europa.eu/citizenship/pdf/ecorys_final_report_europe_for_citizens_en.pdf. 2013. gada maijā ES Komisijas komunikāciju ģenerāldirektorāts publicēja noslēguma ziņojumu par programmas ietekmi: „Programmas „Eiropa pilsoņiem” ietekmes noteikšana”, kas pieejams http://ec.europa.eu/citizenship/pdf/final_report_efc_may_2013_eurevalppmi.pdf.

¹² Briselē 2010. gada 20. jūnijā tika rīkota apspriežu sanāksme, kurā piedalījās galvenās ieinteresētās puses: regulārās NVO konsultācijas grupas pārstāvji, valstu kontaktpunktu, kas nodarbojas ar Eiropas pilsonības jautājumiem (PEC), pārstāvji, Eiropas Municipālītāšu un reģionu padomes (EMRP) pārstāvji un pilsētu sadraudzības koordinatori, kā arī programmas komitejas lo-

pārveidotā formā turpināt 2007.–2013. gada programmu.
Faktiski jaunajā „programmā ir divas sadaļas:

- a. „Vēsturiskā atmiņa un Eiropas pilsonība”
- b. „Demokrātiskā iesaistīšanās un sabiedriskā līdzdalība”

Šīs divas sadaļas papildina horizontālie pasākumi attiecībā uz analīzi, izplatīšanu un projekta rezultātu izmantošanu („Valorizācijas” pasākumi). (3. pants, 1. punkts).

Programmas īstenošana ir atkarīga no Komisijas pieņemtajām ikgadējām darbības programmām, bet Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra (EACEA) ir apstiprināta par galveno vadības struktūru (8. pants).

Noslēgumā piedāvātais kopējais budžets bija EUR 229 miljoni¹⁴.

ES Padome pamatā piekrit Komisijas priekšlikumam¹⁵. Noslēgumā ES Parlamenta loma tika samazināta līdz noteikumam, ka tas var pieņemt vai noraidīt Padomes nostāju, tomēr nevar to grozīt (piekrišanas procedūra)¹⁶.

.....
ceklj.

2010. gada 27. oktobrī Komisija tiešsaistē uzsāka sabiedrisko apspriešanu par programmas nākotni. Apspriešanās varēja piedalīties līdz 2011. gada 5. janvārim.

Briseļē 2011. gada 21. jūnijā tika rīkota otrā apspriežu sanāksme, kurā piedalījās 100 dalībnieku. Skatiet http://ec.europa.eu/citizenship/pdf/doc1301_en.pdf.

¹³ COM(2011) 884 final. Oficiālais dokuments pieejams <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52011PC0884:EN:NOT>

¹⁴ Tika izteikta kritika par budžeta kopējo summu, kā arī par tā sadalījumu starp dažādiem virzieniem (kas šķiet nevienāds). Plašāku informāciju par piedāvāto budžeta sadalījumu skatiet Eiropas Parlamenta iekšpolitikas ģenerāldirektorāta ziņojumā “Eiropa pilsoņiem (2014-2020)”, 20-21. lpp, http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2012/495822/IPOL-CULT_NT%282012%29495822_EN.pdf.

II. Jaunās programmas uzbūve

Komisija 2013. gada 31. oktobrī pieņēma Darba programmu par turpmākās 2014.-2020. gada programmas „Eiropa pilsoņiem” īstenošanu 2014. gadā, tajā skaitā arī lēmumu par finansējumu¹⁷.

Programmai ir vispārēji un konkrēti mērķi.

Vispārējie mērķi vērsti uz:

- *Pilsoņu izpratnes par Savienību, tās vēsturi un daudzveidību sekmēšanu;*
- *Eiropas pilsoņu atbalstīšanu un apstākļu uzlabošanu pilsoniskai un demokrātiskai līdzdalībai Savienības līmenī.*

Konkrētie mērķi vērsti uz:

- *izpratnes palielināšanu par vēsturisko atmiņu, kopīgo vēsturi un vērtībām un Savienības mērķi veicināt mieru, savas vērtības un savu iedzīvotāju labklājību, sekmējot debates, pārdomas un tīklu izveidi;*
- *pilsoņu demokrātiskās un sabiedriskās līdzdalības veicināšanu Savienības līmenī, attīstot iedzīvotāju izpratni par Savienības politikas veidošanas procesu un veicinot sabiedriskas un starpkultūru iesaistīšanās iespējas un brīvprātīgā darba veikšanu Savienības līmenī.*

Programmā paredzētas gan pasākumu dotācijas, gan darbības dotācijas¹⁸. Attiecībā uz publikācijām tiks analizētas tikai pasākumu dotācijas.

¹⁵ Skatiet Padomes 2012. gada 4. maija ziņojumu (9095/1/12), pieejams <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/12/st09/st09095-re01.en12.pdf>.

¹⁶ Par jaunās programmas „Eiropa pilsoņiem” ierosinātās regulas vienīgo juridisko pamatu tika noteikts Līguma par Eiropas Savienības darbību 352. pants.

¹⁷ KOMISIJAS 2013. gada 31. oktobra ĪSTENOŠANAS LĒMUMS par 2014. gada darba programmas pieņemšanu un programmas „Eiropa pilsoņiem” īstenošanas finansēšanu C(2013) 7160 final. Tomēr „uz darba programmu attiecas regulas, ar kuru paredz programmu „Eiropa pilsoņiem (2014-2020)”, galīgā pieņemšana, ko likumdevēja iestāde veic bez būtiskām izmaiņām,

Lai iegūtu tiesības saņemt pasākumu dotācijas, pretendentiem un partnerorganizācijai jābūt:

- vai nu valsts iestādei vai bezpeļņas organizācijai, kas ir juridiska persona;
- izveidotai dalībvalstī;
- organizācijas statūtos izklāstītam uzdevumam, kas atbilst programmas „Eiropa pilsoņiem” mērķiem, aspektam un pasākumam, saskaņā ar ko iesniegts projekta pieteikums.

.....

regulas, kas nosaka programmas „Eiropa pilsoņiem (2014.-2020.)” izveidotās komisijas pozitīvs viedoklis vai iebildumu trūkums, un 2014. gada budžeta projektā norādīto appropriāciju pieejamība pēc tam, kad 2014. gada budžetu pieņememusi budžeta iestāde vai kā norādīts provizorisks vienas divpadsmitās daļas sistēmā” (2. pants). Dokuments pieejams http://ec.europa.eu/dgs/communication/pdf/c-2013-7160-work-programme-for-2014-europe-for-citizens_en.pdf.

¹⁸ Pasākumu dotāciju finansējuma projekts; turpretī darbības dotācijas sniedz finansiālu atbalstu, nosedzot daļu no uzturēšanas izdevumiem, kas nodrošina organizācijai neatkarīgu eksistenci.

Programma tiek īstenota, izmantojot 2 aspektus:

1. aspekts – Eiropas vēsturiskā atmiņa

Mērķi

Tas atbalsta aktivitātes, kas aicina pārdomāt Eiropas kultūras daudzveidību un kopīgās vērtības plašākā nozīmē, finansējot projektus, kuri atspoguļo totalitāro režīmu iemeslus Eiropas mūsdienu vēsturē (it īpaši, bet ne tikai, nacismu, kas izraisīja holokaustu, fašismu, staļinismu un totalitāros komunistiskos režīmus) un piemin šo režīmu noziegumu upurus.

Tajā ietilpst arī pasākumi, kas attiecas uz citiem izšķirošiem brīžiem un atskaites punktiem nesenajā Eiropas vēsturē.

Priekšroka tiks dota pasākumiem, kas veicina toleranci, savstarpēju izpratni, starpkultūru dialogu un samierināšanos kā līdzekli, tādējādi atstājot aiz sevis pagātņi un veidojot nākotni, it īpaši ar nolūku iesaistīt jaunāko paaudzi.

2014. gada prioritātes

- Pirmā Pasaules kara sākuma 100. gadadiena
- Berlīnes mūra krišanas 25. gadadiena
- 10 gadu kopš Eiropas Savienības paplašināšanās Centrāleiropas un Austrumeiropas virzienā.

Tiesīgas organizācijas

Vietējas/reģionālas valsts iestādes vai

*Iesaistīto
organizāciju skaits*

nevalstiskas organizācijas, tostarp pilsoniskās sabiedrības organizācijas, izdzīvojušo personu apvienības un kultūras, jauniešu, izglītības un izpētes organizācijas, sadraudzības pilsētu savienības.

Projektā jābūt iesaistītām organizācijām vismaz no vienas dalībvalsts, tomēr priekšroka tiek dota starpvalstu projektiem.

*Maksimālā
dotācijas summa*

EUR 100 000

*Maksimālais
līdzfinansējums
(procentos)*

70%

Maksimālais ilgums

18 mēnešu vienam projektam

*Papildu informācija
attiecībā uz 2014.
gadu*

Paredzamais budžets: EUR 4 255 000

Paredzamais piešķirto dotāciju skaits: 56

2. aspekts – Demokrātiskā iesaistīšanās un sabiedriskā līdzdalība

Mērķi

Tas atbalsta pasākumus, kas veicina pilsonisko līdzdalību plašākā nozīmē, īpašu uzmanību pievēršot pasākumiem, kas tieši saistīti ar Savienības politiku nolūkā piedalīties Savienības politikas veidošanas procesā jomās, kas saistītas ar programmas mērķiem. Tajā ietilpst arī projekti un iniciatīvas, kurās sniegtas ar savstarpēju sapratni, starpkultūru mācībām, solidaritāti, sabiedrības līdzdalību un brīvprātīgā darba veikšanu Savienības līmenī saistītas iespējas.

2014. gada prioritātes

Eiropas Parlamenta vēlēšanas un pilsoņu līdzdalība ES demokrātiskajā dzīvē.

Šajā aspektā paredzēti trīs dažāda veida pasākumi

1. PILSĒTU
SADRAUDZĪBA

Tas atbalsta projektus, kuros apvieno plašus iedzīvotāju slāņus no sadraudzības pilsētām nolūkā veicināt pilsonisku līdzdalību Savienības politikas veidošanas procesā un radīt iespējas sabiedrības līdzdalībai un brīvprātīgo darbam Savienības līmenī.

Tiesīgas
organizācijas

Pilsētas/pašvaldības vai viņu sadraudzības komitejas vai citas bezpeļņas organizācijas, kas pārstāv vietējās iestādes.

*Iesaistīto
organizāciju skaits*

Pašvaldības no ne mazāk par divām tiesīgām valstīm, no kurām vismaz viena ir ES dalībvalsts.

*Maksimālā
dotācijas summa*

EUR 25 000 vienam projektam

*Maksimālais
līdzfinansējums
(procentos)*

50%

Maksimālais ilgums

21 diena vienam projektam

2. PILSĒTU TĪKLS

Tas atbalsta esošo sadraudzības pilsētu tīklu pilnveidošanu un nostiprināšanu, padarot sadarbību ilgtspējīgāku un apmainoties ar labu praksi.

*Tiesīgas
organizācijas*

Pilsētas/pašvaldības vai viņu sadraudzības komitejas vai tīkli, citi vietējo/reģionālo iestāžu līmeņi, vietējo iestāžu federācijas/asociācijas un vietējās iestādes pārstāvošas bezpeļņas organizācijas; citas projektā iesaistītās organizācijas var būt arī bezpeļņas pilsoniskās sabiedrības organizācijas.

*Iesaistīto
organizāciju skaits*

Pašvaldības no ne mazāk par četrām tiesīgām valstīm, no kurām vismaz viena ir ES dalībvalsts.

*Maksimālā
dotācijas summa*

EUR 150 000

Maksimālais
līdzfinansējums
(procentos)

70%

Maksimālais ilgums

24 mēneši vienam projektam

3. PILSONISKĀS SABIEDRĪBAS PROJEKTI

Tas atbalsta projektus, kurus veicina starpvalstu sadraudzība un tīkli, tieši iesaistot iedzīvotājus. Šajos projektos tiek apvienoti iedzīvotāji ar dažādiem uzskatiem, iesaistot viņus pasākumos, kas tieši saistīti ar Savienības politiku, un sniedzot iespēju konkrēti piedalīties Savienības politikas veidošanas procesā ar programmas mērķiem saistītās jomās.

Tiesīgas
organizācijas

Bezpeļņas organizācijas, tostarp pilsoniskās sabiedrības organizācijas, izglītības, kultūras vai pētniecības institūcijas; citas projektā iesaistītās organizācijas var būt arī vietējas/reģionālas valsts iestādes.

Iesaistīto
organizāciju skaits

Organizācijas no ne mazāk par trijām tiesīgām valstīm, no kurām vismaz viena ir ES dalībvalsts.

Maksimālā
dotācijas summa

EUR 150 000

Maksimālais
līdzfinansējums
(procentos)

70%

Maksimālais ilgums

18 mēnešu vienam projektam

*Papildu informācija
attiecībā uz 2014.
gadu*

Paredzamais budžets: EUR 15 445 000

Paredzamais pasākumu dotāciju skaits: 373
pilsētu sadraudzības projekti, aptuveni 89
pilsētu tīkli, aptuveni 34 dotācijas paredzētas
pilsoniskās sabiedrības projektiem.

III. Visu pasākumu dotāciju piešķiršanas kritēriji

Atbilstīgums programmas un programmas aspekta mērķiem

30%

- Iesniegtā projekta mērķa **adekvātums** attiecībā uz programmas „Eiropa pilsoņiem”, konkrētā aspekta un pasākuma mērķiem.
- Piedāvātajiem pasākumiem un sagaidāmajiem rezultātiem **jānodrošina** programmas „Eiropa pilsoņiem”, konkrētā aspekta un pasākuma mērķu sasniegšana.
- **Tematikas izvēlei** jābūt atbilstošai programmas „Eiropa pilsoņiem”, konkrētā aspekta un pasākuma mērķiem un, ieteicams, izvēloties jāņem vērā konkrētā gada prioritātes.

Projekta pasākumu plāna/darba programmas kvalitāte

35%

- Pasākumiem jābūt **adekvātiem**, lai tie atbilstu projekta vajadzībām un mērķiem.
- **Saskaņotība**: atbilstība starp piedāvāto pasākumu dažādajiem mērķiem un piedāvāto ieguldījumu un resursu piemērošanu šiem mērķiem.
- **Efektivitāte**: rezultāts jāpanāk par saprātīgu cenu.
- Projektiem jāpārstāv skaidri izstrādātu **Eiropas dimensiju**.
- Prioritāti piešķir projektiem, kuros iekļauti **dažādu organizāciju veidi** (vietējās iestādes, pilsoniskās sabiedrības organizācijas,

pētniecības institūti u.c.) vai sagatavoti **dažādi pasākumu veidi** (pētījumi, neformālā izglītība, sabiedriskas debātes, izstādes u.c.) vai iekļauti pilsoņi no dažādām mērķgrupām.

→ Prioritāti piešķir projektiem, kuros izmanto jaunas darba metodes vai piedāvā **inovatīvus** pasākumus.

Izplatīšana

15%

→ Katrā programmas „Eiropa pilsoņiem” atbalstītajā projektā jāpieliek visas pūles, lai nodrošinātu projekta rezultātu **izmantošanu** un izplatīšanu.

→ Piedāvātajai darba programmai **daudzveidīgi jāiedarbojas** uz plašāku publiku, nevis tikai uz cilvēkiem, kuri tieši piedalās pasākumos.

→ Jāizstrādā reāls un praktisks izplatīšanas plāns, kas dod iespēju **efektīvi nodot tālāk** projektā paredzētos **rezultātus** un **apmainīties** ar tiem.

Ietekme un iedzīvotāju iesaistīšanās

20%

→ Iesaistīto organizāciju, dalībnieku un valstu skaitam jābūt pietiekami lielam, lai **nodrošinātu** piedāvātā projekta **ietekmi visas Eiropas mērogā**.

→ Ietekme: Piešķirot dotācijas, priekšroka tiks dota projektiem ar **nozīmīgu ietekmi neatkarīgi no to lieluma**, it īpaši tiem, kuri ir tieši saistīti ar Savienības politiku ar mērķi piedalīties Savienības politikas darba gaitas veidošanā.

→ Ilgtspēja: Piedāvāto projektu mērķiem jābūt orientētiem uz **vidēja vai ilgtermiņa efekta** sasniegšanu.

→ Piedāvātajiem pasākumiem jāsniedz dalībniekiem iespēja aktīvi **iesaistīties** projektā saistībā ar risināmo jautājumu.

→ Jāpanāk **līdzsvars** starp iedzīvotājiem, kuri jau aktīvi darbojas organizācijās/institūcijās un pilsoņiem, kuri vēl nav iesaistīti.

→ Prioritāte būs projektiem, kuros iesaista iedzīvotājus no **nepietiekami pārstāvētām grupām** vai ar mazākām iespējām.

Visbeidzot, atlases procesā tiks ievērots **ģeogrāfiskais līdzsvars**.

Padomi un ieteikumi nākamajiem ES dotāciju pretendentiem¹⁹

Bieži vien šķiet, ka uzrakstīt labu projektu ir viegli.

Tomēr ar izcilu ideju vēl nepietiek, galvenā problēma ir - kā saskaņot un pielāgot jūsu sākotnējo ideju mērķiem, prioritātēm un pasākumiem, kas atļauti saskaņā ar programmu, kurai jūs vēlaties pieteikties.

Tādēļ mēs vēlētos jums atgādināt dažus noderīgus padomus laba projekta izstrādei.

- 1. Noskaidrojiet situāciju,** kuru jūs vēlaties akcentēt ar sava projekta līdzību, un pārbaudiet, vai jūsu ideja atbilst mērķgrupas(-u), ar kuru(-ām) jūs vēlētos strādāt, patiesajām vajadzībām.
- 2. Noskaidrojiet ES programmu,** kuras mērķi un prioritātes atbilst tiem mērķiem un prioritātēm, kuras jūs ar savu projektu vēlētos sasniegt²⁰.
- 3. Uzmanīgi izlasiet gan izvēlētās ES programmas, gan pieteikumu konkursa, kuram vēlaties pieteikties, vadlīnijas.** Iespējams, jums nāksies pielāgot savu sākotnējo ideju pieteikumu konkursa „prasībām”. Tas ir izšķirošs solis: projekta satura atbilstība pieteikumu konkursa mērķiem vienmēr ir pirmais aspekts, ko vērtē vērtētāji.
- 4. Pārbaudiet atbilstības kritērijus:** Šie kritēriji ir iezīmju kopums, kurām pretendentam un partneriem (attiecīgajā gadījumā),

---

¹⁹ Šajā nodaļā ir sniegti tikai daži nelieli padomi, un tā nepretendē uz izsmeltošu izklāstu. Lai iegūtu padziļinātu projekta vadības pieejas aprakstu nepieredzējušai auditorijai, iesakām jums iepazīties ar „The do-it-yourself Europe. A practical guide to project building and management”, http://www.project-sole.eu/media/sole_guide_en_web.pdf, kas ir daļa no SOLE projekta (Europe for Citizen – Action 1 – Measure 2.2), 25.-60. lpp.

²⁰ ES Komisija veic tiešu finansiālu ieguldījumu, dotāciju veidā atbalstot projektus, kas veicina ES programmas vai politikas īstenošanu. Ieinteresētās puses var iesniegt pieteikumus, atsaucoties uz pieteikumu konkursiem.

projekta raksturam un pieteikumam jāatbilst²¹.

- 5. Pārbaudiet piešķiršanas kritērijus:** jums būs skaidrs priekšstats par to, kā vērtētāji novērtē dažādus projekta aspektus.
- 6. Nesteidzieties, veidojot labas partnerattiecības:** Labi partneri ir „labākie draugi” labā projekta izstrādē un izpildē!
- 7. Neaizmirstiet izpildīt visas iesniegšanas procesā paredzētās darbības:** iekļaujiet visus vajadzīgos dokumentus, parakstus un zīmogus (attiecīgajā gadījumā). Visu šo informāciju jūs atradīsiet īpašā vadlīniju nodaļā.
- 8. Ievērojiet termiņu!** Dažādām programmām, tostarp programmai „Eiropa pilsoņiem”, pieteikumi jāiesniedz elektroniski. Tas nozīmē, ka iesniegšana notiek tiešsaistē. Šādā gadījumā tiek noteikts arī konkrēts iesniegšanas termiņa laiks (piem., 12.00 pēc CET laika). Sāciet pieteikuma augšupielādi jau iepriekš – tas prasīs laiku. Tādēļ labāk izvairieties no iesniegšanas pēdējā minūtē!

Turklāt, ja jūs plānojat iesniegt projekta pieteikumu saskaņā ar vienu no šādām programmām: „Radošā Eiropa”, „Erasmus+”, „Eiropa pilsoņiem”, „ES palīdzības brīvprātīgie”, jums sava organizācija jāreģistrē DALĪBNIKU PORTĀLĀ²². Tas ir jūsu iekļuves punkts iepriekš minēto ES finansēto programmu elektroniskai pārvaldībai.

ES Komisijas tīmekļa vietnē http://ec.europa.eu/index_en.htm; nodaļā „dotācijas” jūs varat atrast šajā ES pasākumā iesaistīto nozaru sarakstu. Jūs varat izvēlēties to, kas jūs interesē, un jūs novirzīs uz tīmekļa vietni, kas saistīta ar atbilstošo(-ajām) finansēšanas programmu(-ām).

²¹ Piešķiršanas kritēriju piemēri ir partnera juridiskais statuss vai minimālais projektā iesaistīto partneru skaits. Skatiet iepriekšējā nodaļā sniegto informatīvo lapu par programmu „Eiropa pilsoņiem”.

²² <http://ec.europa.eu/education/participants/portal/desktop/en/home.html>

Tagad jūsu projekts ir gatavs
iesniegšanai!

Pienācis laiks turēt īkšķi!
Labu veiksmi!

Secinājumi

„Aktīvas novecošanas Eiropā” sekmēšana ir viens no turpmāko gadu svarīgākajiem jautājumiem.

Programma „Eiropa pilsoņiem” ir labs instruments, ar kura palīdzību sekmēt tālāku iedzīvotāju un organizāciju sastapšanos, salīdzinot šīs tēmas un strādājot, lai nostiprinātu Eiropas pilsonības izjūtu.

Mēs ceram, ka šis buklets ir piedāvājis idejas un ieteikumus iedzīvotāju novecošanas fenomena risināšanai, ar ES sadarbības projektu palīdzību veicinot starppaaudžu dialogu un gados vecāku cilvēku iekļaušanos sabiedrībā.

Noslēgumā, paturot prātā vienu no vissvarīgākajām RePlaY projekta laikā apgūtajām lietām – zināšanu apmaiņas svarīgumu, mēs aicinām jūs pēc iespējas vairāk izplatīt šo publikāciju!

Paldies!

Tīmekļa avotu bibliogrāfija

Eiropas Savienības tīmekļa vietne:
<http://europa.eu>

Eiropas Komisijas tīmekļa vietne:
<http://ec.europa.eu>

Eiropas Komisijas tīmekļa vietne>Veselības un patērētāju ģenerāldirektorāts
http://ec.europa.eu/health/ageing/policy/index_en.htm

Eiropas Komisijas tīmekļa vietne>Pilsonība
<http://ec.europa.eu/citizenship>

Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūras tīmekļa vietne:
http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php

Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāta tīmekļa vietne:
http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/index_en.htm

Eiropas Parlamenta tīmekļa vietne:
<http://www.europarl.europa.eu>

Eiropas Savienības tiesību tīmekļa vietne:
<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>

Padomes dokumentu publiskais reģistrs
<http://register.consilium.europa.eu>

Eiropas Savienības virtuālā grāmatnīca
<https://bookshop.europa.eu/en/home>

Eiropas gads aktīvai novecošanai un paaudžu solidaritātei 2012
<http://europa.eu/ey2012>

Vecums – Eiropas platforma
<http://www.age-platform.eu>

Eiropas pilsoņu gads 2013
<http://europa.eu/citizens-2013>

Programma „Eiropas pilsoņiem”
<http://eacea.ec.europa.eu/citizenship>

Sociālais tīkls pilsoniskās sabiedrības izpausmes iespējām (SOLE), projekts
„Eiropa pilsoņiem” – 1.2.2.
www.project-sole.eu

Parteneriatul

CESIE (koordinējošā organizācija)

cesie
the world is only one creature

CESIE – Eiropas Studiju un iniciatīvu centrs – ir neatkarīga, nevalstiska Eiropas bezpeļņas organizācija. Tā

dibināta 2001. gadā, iedvesmojoties no Itālijas vadošā sociologa Danilo Dolči (Danilo Dolci) (1924.-1997.) dzīves un darbības. Organizācija nodarbojas ar kultūras, izglītības, zinātnes un ekonomiskās attīstības veicināšanu gan vietējā, gan starptautiskā līmenī, izmantojot inovatīvus un līdzdalību sekmējošus instrumentus un metodoloģijas, tostarp Danilo Dolči izstrādāto jautājumu un atbilžu pieeju un radošās domāšanas instrumentus.

www.cesie.org

cesie@cesie.org

Intelektualet e Rinj Shprese – IRSH

Asociāciju „IRSH” 1994. gada aprīlī izveidoja grupa studentu un pasniedzēju, un 1994. gada jūnijā Albānijas Kultūras, jauniešu un sporta ministrija tai piešķīra licenci. „IRSH” darba mērķis ir attīstīta Albānijas pilsoniskā

sabiedrība, un šajā NVO darbojas 200 dalībnieku, no kuriem lielākā daļa ir brīvprātīgie. IRSH strādā, lai pilnveidotu pilsonisko sabiedrību un veicinātu mieru un stabilitāti Balkānos. 2000. gadā IRSH Albānijā izveidoja Pilsoniskās sabiedrības attīstības centru.

www.facebook.com/pages/Intelektualet-e-rinj-Shprese-IRSH/126399437442931

irsh_director@yahoo.com

European Association of Geographers – EUROGEO

EUROGEO ir zinātniska un izglītojoša Eiropas biedrība, kas tika dibināta 1979. gadā, piedaloties Eiropas Komisijai. Asociācijas tīklā iekļauti ģeogrāfi no visiem ekonomiskajiem un akadēmiskajiem sektoriem un organizācijām. EUROGEO biedri ir personas un organizācijas no 26 Eiropas valstīm. Kopš 1983. gada EUROGEO ir līdzdalības NVO statuss Eiropas Padomē. Asociācijas galvenais mērķis ir izglītības un apmācības veicināšana ģeogrāfijas nozarē no Eiropas perspektīvas.

www.eurogeography.eu

eurogeomail@yahoo.co.uk

LCEducational

LCEducational ir bezpeļņas organizācija, kas atrodas Limasolā, Kiprā. Centrs galveno vērību piešķir savstarpējas saprašanās veidošanai un veicināšanai jaunu cilvēku vidū, kuri ieradušies no dažādām valstīm, sekmējot jaunu cilvēku kļūšanu par aktīviem pilsoņiem un Eiropas pilsoņiem, kā arī atbalstot jauniešiem paredzētu pasākumu organizēšanu. Turklāt centrs sniedz izglītojošas programmas strādājošiem, bezdarbniekiem, vidusskolu vai tehnisko skolu beidzējiem un nodrošina specializētu izglītību un apmācību mazo un vidējo uzņēmumu darbiniekiem.

www.lceducational.com

fiorentina@lceducational.com

Association of Local Democracy Agencies – ALDA

Vietējo demokrātisko aģentūru apvienība ir nevalstiska organizācija, kas nodarbojas ar labas pārvaldības un pilsoņu līdzdalības veicināšanu vietējā līmenī. Tā darbojas Eiropā (27 dalībvalstīs), veicinot pilsoņu līdzdalību valstu un Eiropas politikā. Veicinot labu pārvaldību un pilsoņu līdzdalību vietējā līmenī, ALDA pievērš uzmanību dažādām tēmām, piemēram, integrācijai Eiropā, pilsoniskajai iniciatīvai, jauniešu iesaistišanai, cilvēktiesībām, imigrācijai, vienādām iespējām, ilgtspējīgai ekonomiskai attīstībai un brīvprātīgo darbam. ALDA apvieno vairāk nekā 150 dalībnieku (tostarp vietējās iestādes, NVO, jauniešu apvienības) no vairāk nekā 30 valstīm.

www.alda-europe.eu

antonella.valmorbida@aldaintranet.org

Youth Alliance Tetovo – YAT

Youth Alliance Tetovo ir nevalstiska, bezpartejiska bezpeļņas organizācija, kas atrodas Tetovo pilsētā, Maķedonijas ziemeļrietumu centrālajā daļā. NVO tika izveidota 1998. gadā, un tās galvenie mērķi ir demokrātiskas un pilsoniskas sabiedrības veidošana, uzticības un pārlicības stiprināšana dažādām etniskām grupām piederošu cilvēku vidū, aktīvas pilsonības un Eiropas vērtību veicināšana Maķedonijas kopienu sabiedrisko interešu labā. Turklāt tā cenšas vietējai sabiedrībai veidot saskaņotu, enerģisku, dinamisku un interaktīvu vidi kultūras, izklaides, ekoloģijas, sporta un izglītības aktivitāšu jomās.

www.mladinskaalijansa.org

nzaharieski@yahoo.com / kocsislaszlo1@yahoo.com

Pozitīva Doma / Positive Mind

Pozitīvā Doma

Pozitīvā doma ir 2007. gada martā dibināta bezpeļņas organizācija. Organizācijas mērķis ir veicināt

savstarpējo sapratni un toleranci starp indivīdiem un sabiedrības grupām, kas pārstāv dažādus vecumus, kultūras, reliģijas, tautības, rases, ekonomiskās vides un veselības stāvokļus.

Pozitīvā doma īsteno dažādus vietējus un starptautiskus projektus un piedalās tajos. Mūsu pasākumi ir atvērti jaunai pieredzei un iespējām. „Pozitīvā doma” atbalsta pozitīvas izmaiņas un vienādas iespējas visiem iedzīvotājiem. Pozitīvā doma ir Tukuma NVO Apvienības dalīborganizācija. Mēs sadarbojamies ar citām dalīborganizācijām, kuras strādā dažādās jomās.

www.pozitivadoma.lv

pozitivadoma@pozitivadoma.lv

Związek Stowarzyszen MULTIKULTURA

Apvienības mērķis ir veicināt sociālo iekļaušanu, uzsākot un īstenojot izglītības, kultūras un mākslas pasākumus, kas pārstāv

multikulturālo Krakovu, Poliju un Eiropu. Multikultura atbalsta vienādas izglītības un darba iespējas un apkaro sociālo grupu (jauniešu un gados vecāku cilvēku) marginalizāciju, veicot šo grupu kultūras prezentācijas plašsaziņas līdzekļos.

www.multikultura.manifo.com

multikultura@wp.pl

Asociația absolvenților și profesorilor Liceului "Emil Racoviță" – ACNER

ACNER ir nevalstiska pārstāvības organizācija, kuras mērķis ir veicināt idejas, vērtības un darbības, kas stiprina CNER (Colegiul National Emil Racovița) studentu, pasniedzēju un absolventu augsto reputāciju mūsu valstī un ārzemēs. Tā atbalsta tīklu veidošanu un savstarpēju palīdzību absolventu, aktīvu un pensionētu pasniedzēju un studentu vidū. Organizācija sekmē draudzību, toleranci, cieņu, aktīvu novecošanos un starppaudžu dialogu. Mūsu galveno aktivitāšu vidū ir starppaudžu semināri, kas sniedz iespēju sanākt kopā divām līdz trīs paaudzēm un izstrādāt darbības plānus konkrētu skolas un sabiedrības jautājumu risināšanai.

www.ler.ubbcluj.ro

ariana.vacaretu@vimore.com

GABINET D'ESTUDIS SOCIALS – GES

GES Gabinet d'Estudis Socials

Gabinet d'Estudis Socials (GES) ir kooperatīvs ar pilnām juridiskām tiesībām darboties valsts un Eiropas līmenī. GES tika dibināts 1983. gadā un tas nav atkarīgs no citām valsts vai privātām institūcijām. Savā darbībā GES galveno uzmanību pievērš politikas un sociālo pakalpojumu jomai, bieži koncentrējoties uz migrācijas, nabadzības, izslēgšanas un darba tirgus jautājumiem. Turklāt GES īpašu uzmanību velta sociālajai ekonomikai. GES darbojas izpētes, vērtēšanas, apmācību, atsevišķu programmu un projektu atbalsta, informācijas un publikāciju jomā.

www.gabinet.com

joaquim@gabinet.com

Dacorum Council for Voluntary Service

Dacorum CVS ir bezpeļņas organizācija, kas sniedz padomus un atbalstu citām NVO plašā jomu spektrā, nodrošinot NVO sektora attīstību. Mēs nodrošinām praktiskus pakalpojumus, piemēram, mikroautobusu nomu, lietoju mēbeļu noliktavu, saites ar vietējiem uzņēmumiem, un mums ir dažādas apmācību programmu iespējas brīvā laika pavadīšanas un darba jomā. Mēs strādājam ar visa vecuma cilvēkiem, un it īpašu uzmanību veltām cilvēkiem, kuri savā dzīvē saskaras ar šķēršļiem vai pašapziņas trūkumu. Mēs palīdzam viņiem uzlabot viņu dzīves kvalitāti un nodarbinātību, kā arī palīdzam iesaistīties ar aktīvu pilsoniskumu saistītās iniciatīvās.

www.communityactiondacorum.org.uk

mark@communityactiondacorum.org.uk

Šis projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

Re

CESIE - Centro Studi ed Iniziative Europee, Italy

www.cesie.org

IRSH - Intelektualet e Rinj Shprese, Albania

www.facebook.com/pages/Intelektualet-e-rinj-Shprese-IRSH/126399437442931

EUROGEO - European Association of Geographers, Belgium

www.eurogeography.eu

LCE - LCEducational, Cyprus

www.lceducational.com

ALDA - Association of Local Democracy Agencies, France

www.alda-europe.eu

YAT - Youth Alliance Tetovo, Former Yugoslav Republic of Macedonia

www.mladinskaalijansa.org

Pozitīvā Doma

Pozitiva Doma/ Positive Mind, Latvia

www.pozitivadoma.lv

Zwiazek Stowarzyszen MULTIKULTURA, Poland

www.multikultura.manifo.com

ACNER - Asociatia absolventilor si profesorilor Liceului "Emil Racovit", Romania

www.ler.ubbcluj.ro

GES - GABINET D'ESTUDIS SOCIALS, Spain

www.gabinet.com

Dacorum Council for Voluntary Service, UK

www.communityactiondacorum.org.uk

QR - Code

facebook.com/replayreplan

www.replay-project.eu

Šis projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu.

Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.